

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 309/05-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť akademickej maliarky E. G., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 646/02 zo 16. februára 2004, ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť akademickej maliarky E. G. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2005 doručená sťažnosť (z 8. augusta 2005) akademickej maliarky E. G., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 646/02 zo 16. februára 2004, ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004.

Sťažovateľka prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne uviedla, že Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom č. k. 7 C 699/99-287 z 27. októbra 1999 (správne malo byť uvedené zo 17. septembra 2002) vyhovel jej žalobe, ktorou sa domáhala určenia, že do dedičstva po J. G., patrí nehnuteľnosť vila „Eva“ č. s. 2007 postavená na parcele č. KN 4079, zapísaná na LV č. 9 katastrálneho územia B.

Na základe odvolania podaného žalovaným v predmetnej veci krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 646/04 (správne malo byť uvedené sp. zn. 4 Co 646/02) zo 16. februára 2004 zmenil uvedený rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol.

Sťažovateľka podala dovolanie domáhajúc sa zrušenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 646/02 zo 16. februára 2004 a vrátenia veci tomuto súdu na ďalšie konanie, namietajúc nesprávnosť právneho záveru odvolacieho súdu, že vydania spornej nehnuteľnosti sa mohla a mala domáhať podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“), zdôrazniac, že k právoplatnému znárodneniu spornej nehnuteľnosti nikdy nedošlo, v dôsledku čoho bolo zachované vlastnícke právo právneho predchodcu sťažovateľky k tejto nehnuteľnosti až do jeho smrti v roku...

Najvyšší súd (ako súd dovolací) rozsudkom sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004 dovolanie sťažovateľky zamietol okrem iného uvedúc: *„(...) Skúmať, či vec prešla na štát znárodnením vykonaným v rozpore s vtedy platnými predpismi (...) môže súd iba v konaní o žalobe o vydanie veci z dôvodu podľa § 6 ods. 1 písm. k) zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Záver o znárodnení vykonanom v rozpore s vtedy platnými predpismi (...) je teda významný len potiaľ, že zakladá naplnenie príslušnej reštitučnej skutkovej podstaty, čo napokon vo svojich dôsledkoch vedie k povinnosti vydať (vrátiť) vec oprávnenej osobe. (...) Ak teda žalobkyňa v priebehu konania zmenila svoju žalobu na reštitúciu vlastníckych práv tak, že sa domáhala určenia, že do dedičstva po poručiteľovi*

J. G. patrí nehnuteľnosť vila Eva, súpisné č. 2007, postavená na parcele KN č. 4079, zapísaná na liste vlastníctva č. 9 katastrálneho územia B., z dôvodu, že na základe znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi menovaný nestratil svoje vlastníctvo k sporným pozemkom, odvolací súd jej žalobu správne zamietol. Pretože dovolací súd nezistil ani inú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, ani vady uvedené v ustanoveniach § 237 O. s. p. (...), dovolanie žalobkyne, smerujúce proti správne rozhodnutiu odvolacieho súdu, zamietol podľa § 243b ods. 1 O. s. p. (...)“

Sťažovateľka namietala, že tento právny názor najvyššieho súdu sa odchyľuje od právneho názoru vysloveného už skôr najvyšším súdom v priebehu predmetného konania v dovolacom rozsudku sp. zn. 4 Cdo 111/99 z 27. októbra 1999, v ktorom uviedol, že „(...) žaloba žalobkyne je procesne prípustná aj napriek existencii možnosti žalobcu domáhať sa ochrany práv inak (str. 8 dovolacieho rozsudku). Rovnako dovolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ ide o možnosť žalobkyne domáhať sa v danom prípade vlastníctva žalobcov určením, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jej otcovi [§ 80 písm. c) O. s. p.] táto problematika je upravená v § 123 a nasl. OZ. Zákon č. 87/1991 Zb., ktorý túto problematiku neupravuje, preto z hľadiska ochrany vlastníckeho práva žalobkyne nemožno považovať za *lex specialis*“. Sťažovateľka pred ústavným súdom namietala, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004 je nezákonný a navyše vo veci nekonal zákonný sudca (senát), pretože „(...) v zmysle poriadku elektronickej podateľne mal byť pridelený pôvodnému senátu, ktorý vo veci rozhodoval.

Tak došlo k inému rozhodnutiu a k podstatne inému záveru ako bol právny názor pôvodne rozhodujúceho dovolacieho senátu. Máme za to, že naším dovolaním sa NS SR v poslednom rozhodnutí o dovolaní ani nezaoberal dôkladne“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom rozhodol: „(...) rozsudkami Krajského súdu v Prešove čís. 4 Co 646/04 (správne malo byť uvedené sp. zn. 4 Co 646/02) zo dňa 16. 2. 2004 a Najvyššieho súdu SR v Bratislave čís. 2 Cdo 98/2004 zo dňa 30. 9. 2004 bol porušený článok 46 Ústavy SR – právo na súdnu a inú právnu ochranu a priznal žalobkyňi primeranú náhradu škody.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľky, jej právnej zástupkyne, ako aj zástupcov orgánov verejnej moci, proti ktorým sťažnosť smerovala.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo

inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľka namieta zásah do svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 646/02 zo 16. februára 2004, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004, resp. postupom najvyššieho súdu (otázka zákonného sudcu), ktorý vydaniu napadnutého rozhodnutia predchádzal a o ktorom sa sťažovateľka musela dozvedieť najneskôr pri doručení napádaného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004.

Z obsahu oznámenia okresného súdu (ktoré si ústavný súd vyžiadal) a z k nemu pripojených listinných dôkazov (predovšetkým z kópií na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí s vyznačenou doložkou právoplatnosti a doručeníek potvrdzujúcich okamih doručenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004), ako aj z obsahu podania právnej zástupkyne sťažovateľky z 30. septembra 2005 (odpovede na výzvu ústavného súdu z 28. septembra 2005) a z k nemu pripojených kópií na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí s vyznačenou doložkou právoplatnosti považoval ústavný súd za preukázané, že napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 Co 646/02 zo 16. februára 2004 nadobudol právoplatnosť 25. marca 2004 a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 98/2004 z 30. septembra 2004 nadobudol právoplatnosť 18. novembra 2004.

Sťažovateľka sa na ústavný súd obrátila sťažnosťou z 8. augusta 2005 podanou na poštovú prepravu v ten istý deň (8. augusta 2005), t. j. po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti napádaných rozhodnutí, ktorými malo dôjsť (resp. postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal) k porušeniu jej základných práv.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej, sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02,

III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2005